

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2023-02-02

Diarienummer:
SCN-2023-00256

Handläggare:
Nina Klinge-Nygård, Helene Löwgren Göransdotter

Svar på motion om romskt center från Lovisa Johansson (FI)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI) föreslår i en motion väckt 25 april 2022 att Uppsala kommun inrättar ett romskt demokratcenter och verkar för att återigen bli utvecklingskommun för romsk inkludering.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Inom ramen för en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012-2032 (Skr. 2011/12:56) hade Uppsala kommun under en fyraårsperiod (2016-2020) möjlighet att vara en utvecklingskommun för romsk inkludering.

Under utvecklingsperioden erhöll kommunen ett statsbidrag som användes till att täcka utbildnings- och kompetenshöjande insatser, kulturinsatser, metodarbete, processtöd, information samt deltagande i konferenser och seminarier.

Socialnämnden har det kommunövergripande samordningsansvaret för kommunens arbete med att stärka den nationella minoriteten romers mänskliga rättigheter. Arbetet är rättighetsbaserat och utgår från den nationella strategin för romsk inkludering och relevant lagstiftning på området.

Arbetet bedrivs fortsatt i samarbete mellan socialförvaltningen, kulturförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, kommunledningskontoret och det romska civila samhället.

Uppsala kommun har sedan 2014 en tillsvidareanställd samhällsväglare med romsk språk- och kulturkompetens som organisatoriskt tillhör enheten för strategiskt stöd vid socialförvaltningen. Samhällsväglaren ansvarar för en öppen mottagning i arbetsmarknadsförvaltningens lokaler, vilket underlättar i de fall det finns behov av insatser och stöd inom utbildning- och arbetsmarknadsområdet.

Samhällsväglaren tar även emot enskilda besök i stadshuset och utöver de öppna mottagningarna kan enskilda besök bokas med samhällsväglaren. Samhällsväglaren riktar sig till personer från den nationella minoriteten romer som behöver råd, stöd och vägledning. Frågorna som kommer rör en rad olika områden som till exempel skola och utbildning, bostad, att bilda förening och övriga sociala områden samt vägledning till myndigheter.

Samhällsväglaren bjuder regelbundet in minoriteten till Kafé Romano, en plattform och mötesplats för personer som tillhör den nationella minoriteten romer och där samlas såväl unga som äldre. Varje tillfälle har ett på förhand bestämt tema med en inbjuden gäst vilka är överenskomna med minoriteten sedan tidigare – dialog förs kontinuerligt med minoriteten om vilka teman och frågor som ska tas upp.

Kafé Romano har haft besök av bland annat Antidiskrimineringsbyrån Uppsala, med vilken samhällsväglaren samverkat under lång tid i frågor kring diskriminering och antiziganism.

Flera personer från målgruppen har uttryckt att en informell mötesplats som Kafé Romano är ett viktigt och avspänt forum där man får möjlighet att träffa andra romer, utbyta gemensamma erfarenheter och tillsammans också kunna få möjlighet att förbereda samråd med kommunen samt andra gemensamma aktiviteter.

Kommunen genomför regelbundet öppna samråd med den nationella minoriteten romer, dock med paus under pandemin. Informationen om samråden sprids bland annat av samhällsväglaren via olika kanaler så som brev, mejl, sms samt via anslag på biblioteken och Kontaktcenter.

I samverkan med föreningen Fredens hus bjuder Uppsala kommun in ungdomar från alla fem nationella minoriteter som bor i kommunen till samråd. Samråden har benämnts som ”ungdomsträffar” i inbjudan för att sänka trösklar.

Uppsala kommuns strategiska arbete för romsk inkludering är integrerat i kommunens handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun. Handlingsplanen togs fram i dialog med föreningar och de nationella minoriteterna. I planen anges att kunskapshöjande insatser inom minoritetslagstiftningen ska genomföras.

När handlingsplanen reviderades 2020 utökades den med ytterligare ett delområde för kommunens mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet; kommunens skyldighet att främja och uppfylla de nationella minoriteternas rättigheter. Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet återfinns i målområde 5.

Arbetet för romsk inkludering fortsätter att verka för en aktiv delaktighet av målgruppen för att säkerställa romskt inflytande i frågor som berör romer. Det är ett arbete som pågår kontinuerligt och som kräver tid, resurser och förståelse för minoritetens utsatthet.

Kommunen fortsätter att arbeta i samverkan både inom sin egen organisation och med lokala aktörer och anser att det är en framgångsfaktor som bidrar till att främja den nationella minoritetens rättigheter inom en rad områden.

Genom det ovan beskrivna långsiktiga och strategiska arbetet med romsk inkludering som Uppsala kommun gör, och med kännedom om den lokala målgruppens behov idag, bedömer vi att det inte är påkallat att inrätta ett romskt demokratiskt center i Uppsala. I nuläget finns ingen utlysning från statens håll om utvecklingskommun för romsk inkludering, men vi bevakar eventuella kommande möjligheter.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2 februari 2023
- Bilaga, Motion om romskt center från Lovisa Johansson (FI)

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Motion: Romskt center

Uppsala kommun var mellan år 2016-2020 en utvecklingskommun för romsk inkludering, och genomförde genom aktivitetsplanen vissa praktiska förverkliganden för att stärka romers rättigheter. Aktivitetsplanen löpte dock ut år 2019. Regeringens långsiktiga strategi för romsk inkludering gäller till och med år 2032. Trots att projektet som utvecklingskommun upphörde år 2020 finns det ett fortsatt behov av att arbeta för romers rättigheter och inkludering i Uppsala. Frågor om inkludering och diskriminering bör inte reduceras till projekt, utan arbetas med långsiktigt och konsekvent för att ge ihållande resultat.

Sverige har en lång historia av diskriminering, antiziganism och övergrepp mot romer som lämnat djupa spår i vårt samhälle och som lever i högsta grad idag. Romer upplever fortfarande kränkningar och diskriminering, inte minst i arbetslivet, i utbildningsväsendet, inom bostadsmarknaden och i kontakt med socialtjänsten. Utsattheten syns också på våra gator i form av misshandel och verbala kränkningar.

FN:s kommitté för avskaffande av rasdiskriminering gjorde under 2018 en granskning av Sveriges arbete mot rasism och bland rekommendationerna till regeringen betonas vikten av att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa romers tillgång till utbildning, arbete, boende, hälso- och sjukvård samt rättvisa. Många av de frågorna faller under det kommunala ansvaret.

I Uppsala har mycket skett för att stärka romers rättigheter och synliggöra förtrycket under tiden som utvecklingskommun. Det har bland annat inrättats ett samarbete med Fredens hus för kompetenshöjande insatser som ökat kompetens hos medarbetare inom kommunen och gett ungdomar i årskurs 9 möjlighet till feriejobb med fokus på mänskliga rättigheter och romsk inkludering. Kommunen har anställt en samhällsvägleddare med romsk språk- och kulturkompetens för fysiska och digitala möten. Det har gjorts utbildningssatsningar för kommunanställda som är i direkt kontakt med Uppsalabor och lagts upp informativa filmer på kommunens hemsida.

För att arbetet ska bli konsekvent och långsiktigt behövs lösningar som inte är projektbaserade. Kommunen har tagit fram ett målområde som säkerställer information om rättigheter och skydd för nationella minoriteter. Det finns en långsiktig vision och en plan som måste etableras för att säkerställa att arbetet fortgår.

Feministiskt initiativ föreslår därför att Uppsala kommun inrättar ett romskt democraticenter för att stärka kommunens arbete med att ge romer likvärdiga livschanser. Flera andra svenska kommuner som Malmö och Göteborg har redan olika former av romska center och regeringen

har gjort en utredning om ett nationellt center för romska frågor.

Ett romskt democraticenter skulle fungera likt ett medborgarkontor som erbjuder råd och stöd till enskilda, samhällsvägledning och medborgarservice, men också som ett nav för kommunens arbete med romska frågor. Exempelvis kan centret bistå kommunens övriga verksamheter med kunskapshöjande insatser. Det skulle på så sätt fylla en både strategisk och operativ funktion i kommunens arbete med att säkerställa romers rättigheter.

Ett center är inte tänkt att ersätta övriga förvaltningars arbete med romska frågor – tvärtom ska det vara ett stöd för verksamheterna att utveckla och fördjupa sitt eget arbete. Det är av stor vikt att arbetet sker i samråd med romer själva.

Feministiskt initiativ föreslår att kommunen inrättar ett romskt democraticenter för att säkerställa ett långsiktigt och kommunövergripande arbete av hög kvalitet som tar oss närmare målet om ett antirasistiskt och inkluderande Uppsala.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- Uppsala kommun inrättar ett romskt democraticenter
- Att Uppsala kommun verkar för att återigen bli utvecklingskommun för romsk inkludering

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)